

Az autoSIM-200 néhány funkciója

Maczik Mihály András

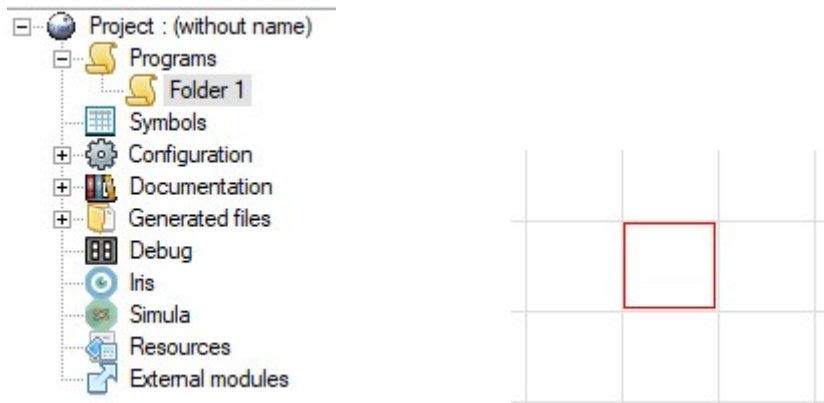
2023

Az autoSIM-200 néhány funkciója	3
Létradiagram rajzolás autoSIM-200 programban	3
Változók (a leggyakoribb).....	4
Operátorok.....	5
Kijelölés, törlés.....	5
Előforduló programhibák rajzolásakor (az én számítógépen).....	6
Néhány LD programozási példa.....	7
Több azonos című kimenet	7
Flip-flop.....	7
Időzítő (késve bekapcsoló).....	7
Késve kikapcsoló.....	8
Késve be-, és kikapcsoló	8
Oszcillátor	8
Számláló	9
Szimuláció	10
Iris.....	11
Külalak beállítások.....	12
Kapcsolatok.....	12
Az objektum mozgatása, használata.....	13

Az autoSIM-200 néhány funkciója

Létradiagram rajzolás autoSIM-200 programban

Miután a projektünkben a programok (**Programs**) elemre jobb egérgombbal rákattintva létrehoztunk egy új mappát (**Folder 1**), a szerkesztési felületen megjelenik egy szürke négyzetháló.

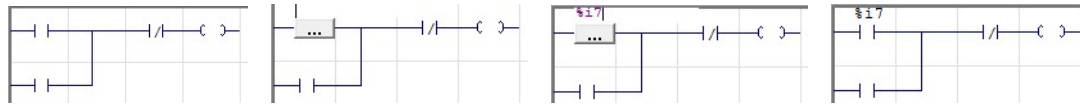

Ahol éppen az egérmutató van, az a cella piros keretű, anélkül, hogy rákattintanánk.

Billentyű-lenyomással vagy Shift + billentyű-lenyomással ide szimbólumokat szűrhatunk be. Az alábbi táblázat a leggyakoribbakat mutatja (ennél több van). Ezekkel a szimbólumokkal a legtöbb létradiagram megrajzolható.

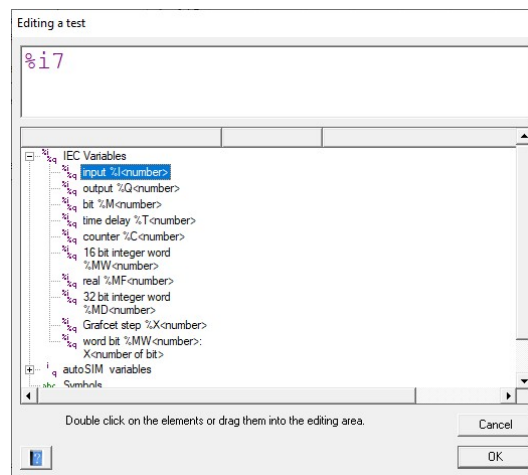
	Shift + A			R
	Shift + B			S
	Shift + C			U
	Shift + D			V
	Shift + E			G
	Shift + F			H
	Shift + G			I
	F			J
	E			Z
törlés	A			

Az alábbi ábrásor egy törlésre domináns öntartást mutat:

A szimbólumok paramétereinek bevitelére több módszer is van

1. Egyet kattintva a szimbólumon megjelenik egy kurzor, ahova a paramétereiket beírhatjuk szabadon (ha tudjuk fejből), majd **ENTER**-t ütve véglegesítjük.
2. Rákattintva a három pontot ábrázoló gombra, egy részletesebb beviteli és szerkesztési felület nyílik meg.

Változók (a leggyakoribb)

Kétféle módon lehet megadni, az **IEC-1131** szabvány szerintit használjuk, a másik hibára fut!

Változó neve	Változó jele (utána nincs szóköz)	Kezdő érték	Befejező érték
Bemenet	%i	0	9999
Kimenet	%q	0	9999
Időkésleltető	%t	0	9999
Számláló	%c	0	9999
Belső memória bit	%m	100	9999

A betűjelek lehetnek kisbetűk és nagybetűk is, a program keverve is elfogadja és be is azonosítja.

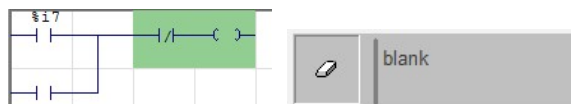
Operátorok

Az operátorok feladata a feltételek, vagy az akciók formázása, kapcsolatba hozása.

Feltétel operátorok		Akcio operátorok	
/	NOT művelet	N	Invertálás
.	AND művelet	S	Bekapcsolás
+	OR művelet	R	Kikapcsolás
↑	Felfutó élre tújtel	P1	Impulzus a felfutó élnél
↓	Lefutó élre tújtel	P0	Impulzus a lefutó élnél
()	Zárójel a paramétereknek	+	Hozzáadás
=	Egyenlő	-	Kivonás
<>	Nem egyenlő	,	Elválasztás
<	Kisebb	{	Kód kezdete
>	Nagyobb	}	Kód vége
<=	Kisebb-egyenlő		
>=	Nagyobb egyenlő		
=1	Értéke mindig 1		

Kijelölés, törlés

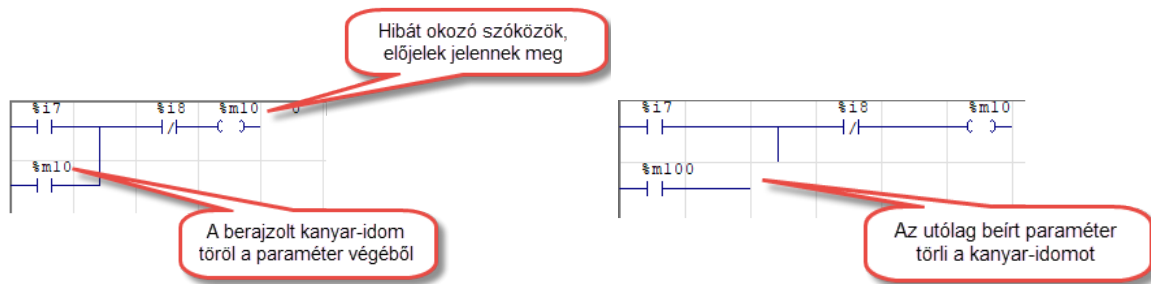
Területet kijelölni bal egérgombos vonszolással lehet. A kijelölt terület zöld háttérű, a rajzfelületen bárhova vonszolható, **DELETE** gombbal törölhető. Törölni úgy is lehet, hogy a kijelölt cellákra kattintunk jobb egérgombbal, majd a „**blank**” ürítést választjuk. Ha csak egy cellát akarunk törölni, egyszerűen rátoljuk az egeret a cellára, és nyomunk egy „**A**” betűt a billentyűzeten.

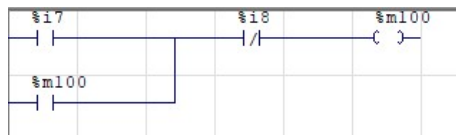
Megjegyzés: Üres területen jobb egérgombbal kattintva választható a „**link**” kapcsolat lehetőség. Két üres cella köthető így össze a megjelenő kis ceruzával. Kilépni az összekötő üzemmódból bármely üres cellára jobb egérgombos kattintással lehet. Létradiagram rajzolásához egyébként ez az eszköz **nem megfelelő!**

Előforduló programhibák rajzoláskor (az én számítógémemen)

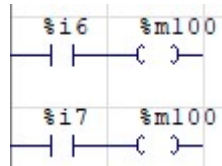
Megoldás: Nagyobb távolságok hagyása a szimbólumok között, odafigyelés!

Néhány LD programozási példa

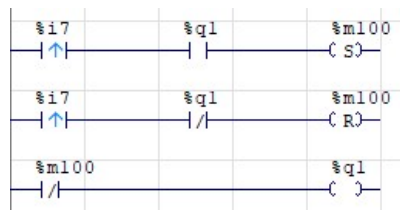
Több azonos című kimenet

A program ezt nem veszi hibának, bármelyik megadott bemeneti feltételre reagál a kimenet. A példában a `%m100` memória címet mind a `%i6`, mind a `%i7` bemenet kapcsolja.

Flip-flop

Mivel az alap utasításkészletben ilyen nincs, külön kell programozni, pl. az alábbi szerint

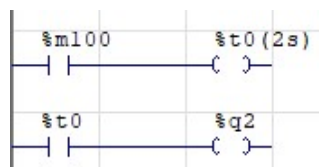

Időzítő (késve bekapcsoló)

Csak késve bekapcsoló van az alap utasításkészletben. Ha valamilyen feltétel teljesül (pl.: van `%m100`), elindul a beállított időzítés.

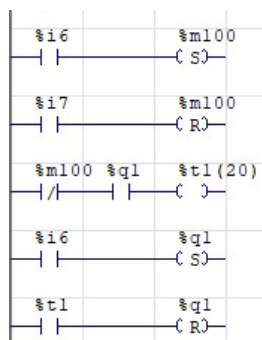
Ha nem írunk mértékegységet, **tziedmásodpercben** értendő a késleltetés, ha írunk, akkor abban, amit írunk. Az időtartam napokban, órákban, percekben, másodpercben, milliszekundumban kifejezhető a «**d**», «**h**», «**m**», «**s**» és «**ms**» mértékegységekkel. Például: `1d30s` = 1 nap és 30 másodperc.

Az alábbi példában, ha letelt a 2 másodperc, bekapcsolja `%q2` kimenetet, ha megszűnik a feltétel, nullázódik az időzítő, lekapcsol `%q2` kimenet.

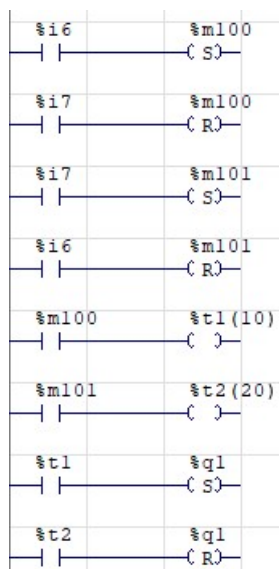
Késve kikapcsoló

Mivel az alap utasításkészletben ilyen nincs, külön kell programozni, pl. az alábbi szerint

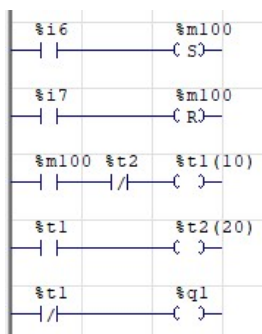
Késve be-, és kikapcsoló

Mivel az alap utasításkészletben ilyen nincs, külön kell programozni, pl. az alábbi szerint

Oscillátor

Mivel az alap utasításkészletben ilyen nincs, külön kell programozni, pl. az alábbi szerint

Számláló

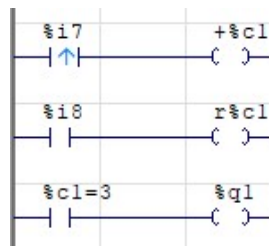
Egyik létrafokban meg kell adni, hogy mit számláljon. A számlálандó feltételt differenciálni kell, mert érzékeny a prelevezésre. `+%cn` felfelé számol, `-%cn` lefelé.

Meg kell adni, milyen feltétel nullázza a számlálót, az `r%cn` jelenti a nullázást.

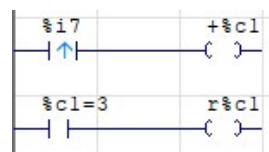
Végül egy feltételben meg kell adni, hogy `%cn=x`, vagyis milyen számértéknél váltson aktívvá a számláló, és ennek hatására milyen akció történjen.

Mivel ilyen módon tudjuk megadni, `%cn` különféle értékeit, relációit (= Egyenlő

<> Nem egyenlő < Kisebb > Nagyobb <= Kisebb-egyenlő >= Nagyobb-egyenlő), egy létradiagramban többféle feltételként is használhatjuk.

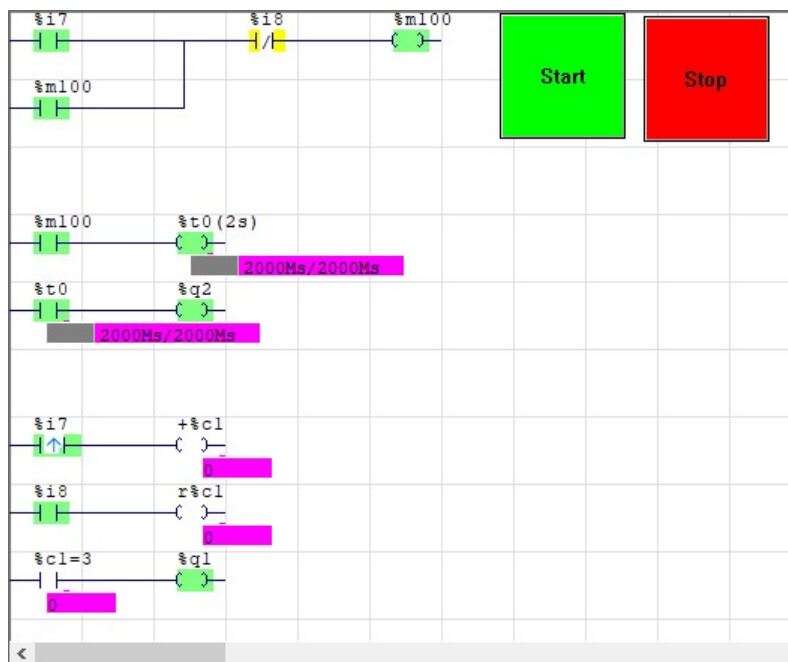

Ha nem akarjuk, hogy egy bizonyos értéknél tovább számláljon, a célérték plusz egy beállításával önmagát nullázhatjuk. Az alábbi példa kettőig számol, a harmadik bemeneti jelre lenullázza önmagát.

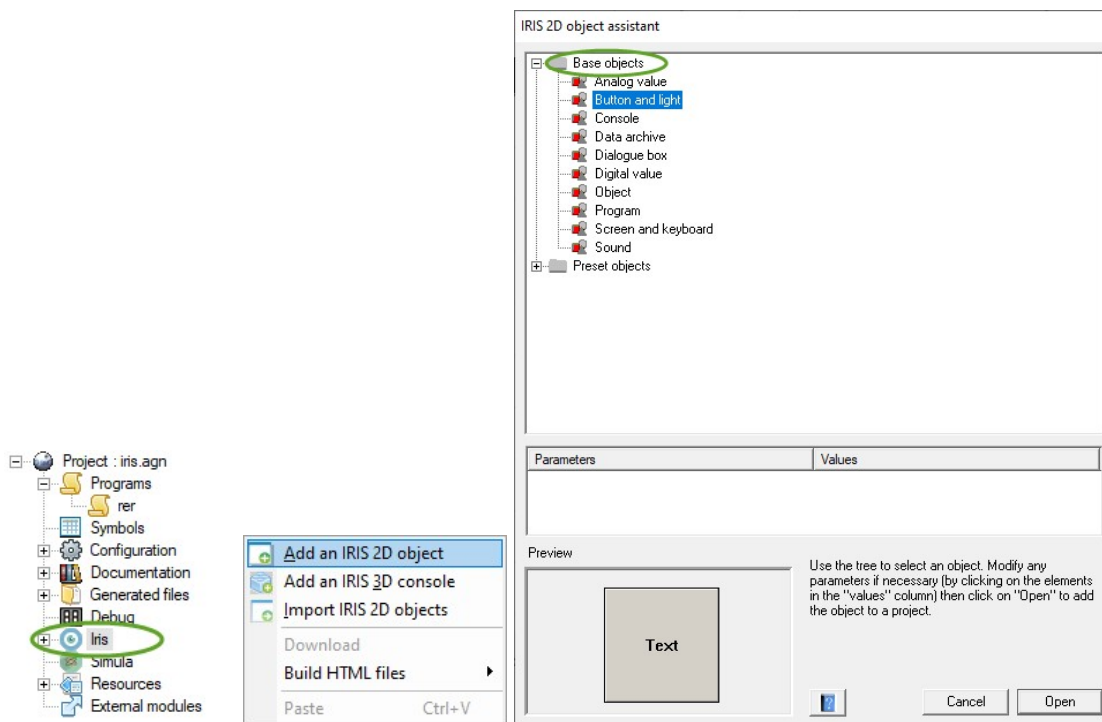
Szimuláció

Indítása és leállítása a ikonnal történik. A szimulációban a **zöld háttér** a nyitott kontaktust, kikapcsolt kimenetet, míg a **sárga háttér** a zárt kontaktust, bekapcsolt kimenetet jelzi. Az időzítők és számlálók beállított és aktuális értékei **rózsaszín háttérrel** jelennek meg. Ha egérrel rákattintunk egy bemenetre, az kapcsolóként viselkedik. Ha nyomógombként szeretnénk használni, az „Iris” nevű programelemmel kell külön nyomógombokat szerkeszteni.

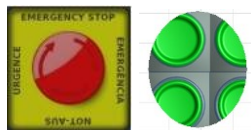

Iris

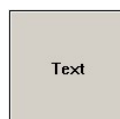
Tulajdonképpen egy beépített ember-gép kapcsolat (Human-Mchine Interface, **HMI**) szimulátor. Jobb egérgombbal kattintva az **Iris** feliraton több lehetőséget kínál, válasszuk most az elsőt (**Add an IRIS 2D object**)! Itt különféle, előre megrajzolt **2D** objektumot találunk.

A „**Preset objects**” grafikusok által szépen megrajzolt objektumokat tartalmaznak, de korlátozott beállítási lehetőségekkel. Ezek átméretezésével vigyázzunk, többszöröződik, nehéz visszaállítani a helyes méretet!

A „**Base objects**” egyszerű objektumokat tartalmaznak, teljes beállítási lehetőséggel. Ezeket bátran átméretezhetjük!

Példánkban egy zöld színű, négyzetes, 100x100 méretű, monostabil **START** nyomógombot szeretnék hozzárendelni a létradiagramunk **%i7** bemenetéhez közepén fekete **START** felirattal, ami lenyomva világít is (halványabb zöld). Tallózzuk ki például a **Button and light** objektumot, majd nyissuk meg szerkesztéshez!

Küalak beállítások

Kinézet

Nyomógomb legyen, vagy lámpa, vagy világító nyomógomb

Az objektum szélessége, magassága

Négyszögletes, vagy elliptikus (kerek) legyen

Mi legyen felírva az objektumon

Előnézeti kép

RGB csúszkák a szín kikéveréséhez (az előnézeten látszik) Csak a Basic objektumoknál engedélyezett

Nyugalmi háttérszín, lenyomott háttérszín, betűszín választás

Felirat betűtípusa berűmérete

Az objektum szegélyének szélessége

Ha rávisszük az egeret, mi jelenjen meg buborékban

Felirat pozíciója az objektumon

Properties of a PBLIGHT object - V4.09

Aspect Links Options

Type of object
 Push button
 Light
 Push button and light

Colors
 Red [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
 Green [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
 Blue [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
 Back light
 Back lit
 Characters

Size of the object in pixels
 Width: 100 Height: 100

Font
 Engravers MT Change

Form
 Rectangle Ellipse Margin: 9

Texts
 Text: Start Direction: 0 deg Help text: Bubble text:

Vertical text position:
 Center Top Bottom

Horizontal text position:
 Center To left To right

Preview
 START START

Cancel Apply OK

Kapcsolatok

Kapcsolatok

Mely létradiagram-elemhez kötöm, és mit tegyen, ha lenyomom (=1 bekapcsol)

Mely létradiagram-elemhez kötöm, és mit tegyen, ha felengedem (=0 kikapcsol)

Melyik változó hatására váltson szint

Meg lehet adni egy változót, ami letiltja az objektum működését

Properties of a PBLIGHT object - V4.09

Aspect Links Options

Links

Action when the button is pressed
 %i7=1

Action when the button is released
 %i7=0

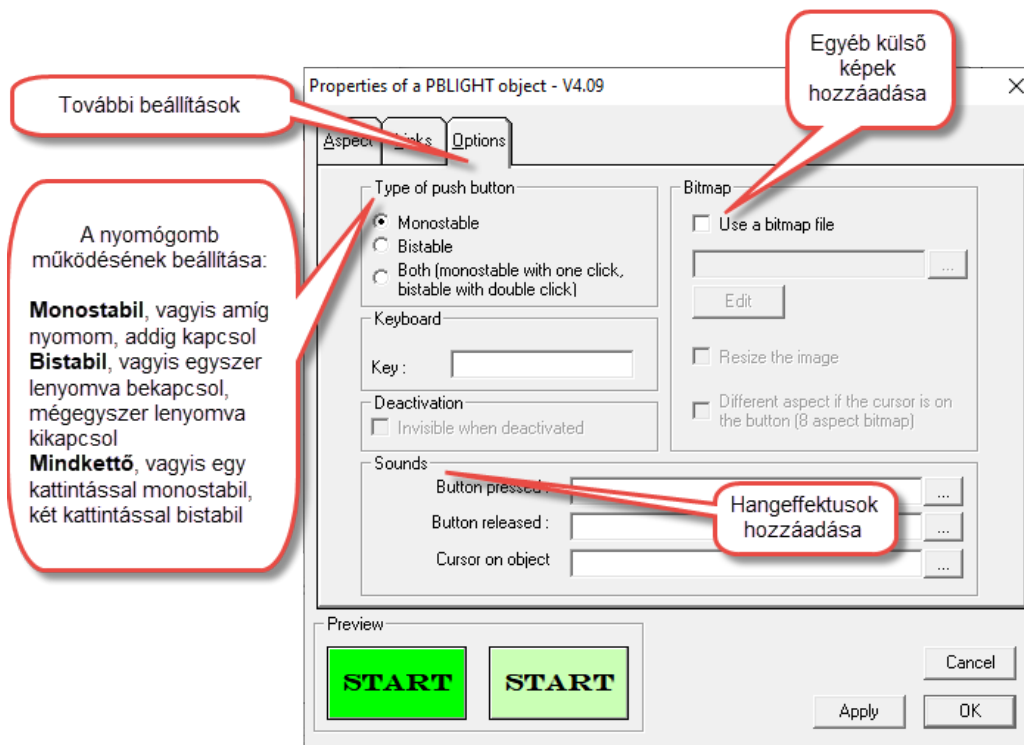
Light state
 %i7

Identifier
 0

Deactivation condition

Preview
 START START

Cancel Apply OK

Az objektum mozgatása, használata

Ha az **autoSIM-200** ablaka aktív, az objektum a számítógép monitorán bárhová vonszolható, fenn úszik a képernyő felületén.

Az objektumnak két megjelenési formája van, amik között az objektum felületén egy jobb egérgombos kattintással válthatunk.

Működési nézet

Bal egérgombbal működtethető (apró animációval látszik a mozgása). Ha a programunk szimulációja fut a háttérben, működteti a beállított hivatkozásokat. Ekkor a képernyőn elmozdítani nem lehet.

Beállítási nézet

Fejlécénél fogva bal egérgombbal vonszolható, sarkainál, oldalainál fogva átméretezhető. A ikon a részletes beállításokhoz vezet, a ikon működési nézetet vált (egyenértékű a jobb kattintással), a ikon törli magát az objektumot minden beállításával.